

Bild A 00263 Byske kyrka.

Byggnadshistorik

Byske kyrka uppfördes 1870-72 efter ritningar av stadsarkitekt Anders Georg Boström. Byggnadsmästare var Anders Peter Nilsson, Stockholm. Kyrkan uppfördes som en centralkyrka i nyrenässans med starkt inslag av nyklassicism. Typiska drag för nyrenässansen är kleristoriefönstren. Fasadernas avlånga rundbågiga och grupperade fönster är också ett stildrag som utmärker nyrenässansen. De nyklassicistiska dragen märks främst på portalernas omfattande pilastrar som avslutas med arkitrav och spetsig fronton. Kyrkan tycks ursprungligen ha varit försedd med plåt- eller koppartak. Ett äldre vykort från tiden före 1924 antyder att tornet haft en mörk färgsättning, möjligen har timret ännu inte reveterats på fotot. Det senare tillkomna måleriet i kleristorievåningen, de målade glasfönstren och altaväggens måleri har konstnärliga kvaliteter och pryder mycket väl kyrkorummet. Särskilt intressant är dekorationsmåleriet i bysantiniserande stil i kleristorievåningen föreställande de tolv

apostlarna utfört 1914 av konstnären C. M. Lindqvist, Vännäs samt de målade fönstren av Otto Wretling från samma år.

Byggnadsbeskrivning

Det är en åttakantig kyrka med indragen kleristorievåning (överljusvåning) och väggar av putsad natursten, avfärgade med vit färg. Byggnaden kröns av ett åttakantigt klocktorn av reveterat timmer med rundbågiga ljudöppningar och tornur i alla fyra vädersträck samt en åttakantig spetsig spira med glob och kors. Taket är valmat och täckt med falsad kopparplåt. Huvudingången är i öster med portal inramad av pilastrar som bär upp en arkivtrav och krönande spetsig fronton. På båda sidor av ingången finns ett avlångt rundbågigt fönster. Sidoingångarna är gestaltade på samma vis.

Kulturhistorisk status

Byske kyrka har genom sin placering och arkitektoniska uppbyggnad en majestätisk höjdverkan liknande Skellefteå landsförsamlings kyrka. Endast mindre förändringar har skett på exteriören genom tiderna medan interiören har genomgått kraftiga förändringar sedan byggnadstiden. Byske kyrka är en fin representant för den stilblandade sakrala arkitekturen som gjorde sig gällande i Sverige from 1800-talets mitt. Stilmässigt är den ensam i länet med sin gestaltning som centralkyrka i nyrenässans.

Källa: Västerbottens museum/Vård- och underhållsplan för Byske kyrka.